

Romain Rolland (29 stycznia 1866 w Clamecy - 30 grudnia 1944 w Vézelay)

Ten pisarz ze środkowej Francji,
znany ze swej ekstrawagancji,
gdy wojny wokół,
walczył o pokój,
szukał w intelekcie gwarancji.

(ebs)

Romain Rolland - francuski pisarz, ojciec powieści rzeki "Jan Krzysztof", jako żarliwy działacz na rzecz pokoju, współpracy narodów oraz obrony godności ludzkiej, uczestniczył we wszystkich ważnych wydarzeniach społeczno-politycznych swojej epoki. W 1915 otrzymał literacką Nagrodę Nobla w uznaniu za "wielki idealizm jego utworów literackich, współczucie i umiłowanie prawdy, z którą opisuje różne charaktery ludzkie".

Urodził się 29 stycznia 1866 w Clamecy, w środkowej Francji, w zamożnej rodzinie mieszczańskiej, która w 1880 przeprowadziła się do Paryża. Dzięki tej przeprowadzce Romain mógł później otrzymać staranne wykształcenie. Uczęszczał do elitarnego liceum Louis-le-Grand, wraz z Paulem Claudelem, wykazywał nieprzeciętne zdolności muzyczne, grał na pianinie. Jako uczeń liceum przeżył głęboki kryzys duchowy, w wyniku którego utracił wiarę.

Po ukończeniu liceum podjął studia historyczne, po ukończeniu których (1889) przez dwa lata przebywał na stypendium w Rzymie, gdzie zafascynowany dziełami Williama Szekspira oraz pod wpływem Malwidy von Weysenburg zaczął pisanie dramatów historycznych.

W 1890 na krótko powrócił do Francji, a w 1892 ponownie zamieszkał w Rzymie, gdzie zajął się zbieraniem materiałów do swoich dwóch prac doktorskich: z muzykologii ("Historia opery w Europie przed Lullyim i Scarlattim") i historii sztuki ("Przyczyny upadku malarstwa włoskiego w XVI w.").

W 1894 obronił pierwszy w historii Sorbony doktorat z dziedziny muzykologii i objął (stworzoną specjalnie dla niego) katedrę muzykologii na tym uniwersytecie, zaś po uzyskaniu tytułu doktora historii sztuki wykładał również w *École Normale Supérieure*.

W następnych latach Rolland zawarł znajomość z katolickim poetą, Charlesem Péguy, dzięki któremu zadebiutował na łamach *Cahiers de la Quinzaine*. Ciekawostką jest iż w 1944, ostatnim roku swojego życia, pisarz odwdzieczył się Péguy za pomoc w debiucie napisaniem jego monografii.

W 1913 Rolland jako autor "Jana Krzysztofa" otrzymał dwie prestiżowe nagrody: Wielką Nagrodę Akademii Francuskiej (1913) oraz literacką Nagrodę Nobla (1915). Ceremonia wręczenia Nagrody Nobla nie odbyła się jednak w tym roku z powodu trwania I wojny światowej, w czasie której pisarz przebywał w neutralnej Szwajcarii, gdzie napisał manifest pacyfistyczny "*Au dessus de la mêlée*" ("Nad polem bitwy").

<https://www.youtube.com/watch?v=wXe-0w4MRwE>

Po zakończeniu wojny Rolland chwilowo zaprzestał działalności literackiej, a zajął się wystąpieniami publicznymi, w których oponował przeciw konfliktom zbrojnym państw oraz nierówności społecznej.

Rabindranath Tagore i Romain Rolland skontaktowali się w 1919, kiedy to Rolland napisał do Tagore list, w którym zgadzał się z jego definicją "ograniczającego nacjonalizmu". W odpowiedzi Tagore podpisał się pod

"Deklaracją niezależności ducha" (La Déclaration pour l' indépendence de l'esprit), co najprawdopodobniej było pierwszą próbą zmobilizowania międzynarodowych intelektualistów do wyrażania opinii sprzeciwiających się wojnom. Pierwsze spotkanie Rollanda z Tagore miało miejsce w kwietniu 1921 roku w Paryżu.

Podobnie jak wielu lewicowych intelektualistów francuskich owego czasu, Rolland sympatyzował wówczas z nowo powstałym państwem komunistycznym, Związkiem Radzieckim, mówiąc o rzekomym "pokoju przez rewolucję". W 1927 Rolland stanął na czele Międzynarodowego Komitetu Antyfaszystowskiego. 28 czerwca 1935 spotkał się w Moskwie ze Stalinem.

W 1931 Rollanda w jego mieszkaniu w Szwajcarii odwiedzili kolejno: Gandhi oraz Rabindranath Tagore.

Kiedy wybuchła II wojna światowa prokomunistyczne wystąpienia pisarza spotkały się z surową krytyką ze strony rządu Vichy, w związku z którą Rolland przebywał w Vézelay w areszcie domowym.

Zmarł 30 grudnia 1944 na gruźlicę w Vézelay, dożył 78 lat.

Rolland był wielkim miłośnikiem muzyki, do jego ulubionych kompozytorów należeli Louis-Nicolas Clément, George Frideric Haendel i Ludwig van Beethoven. Napisał biografie tych trzech twórców, a także biografie Michała Anioła i Tolstoja. W roku 1942 wydał własną autobiografię "*Le voyage intérieur*" ("Podróż wewnętrzna"). Współczesny mu kompozytor Richard Strauss był jego przyjacielem. Rolland utrzymywał również bliskie stosunki z Maksymem Gorkim, Rabindranathem Tagore, Hermannem Hessem oraz Mahatmą Gandhim, którego biografie również napisał.

Romain Rolland = ரொமான் ரोल्लాಂಡ - O pisarzu w języku tamilskim:

<https://www.youtube.com/watch?v=nM2nI5Fc-po>

"Największym złem nękającym świat nie jest siła złych ludzi. Lecz słabość najlepszych".

"Dam sobie uciąć rękę, jeśli się mylę, ale twierdzą, że za jakieś lat czterysta wnuki i prawnuki nasze z takim samym upodobaniem co my dziś będą sobie nawzajem łamać kości i rozbijać czerepy. Myślę nawet, że dojdą do większej biegłości i znajdą co najmniej kilkanaście sposobów przenoszenia swych bliźnich na tamten świat... Ale wiem, że nikt nie znajdzie nowej, lepszej metody picia i nie wierzę, by moi następcy umieli to czynić lepiej ode mnie". ("Colas Breugnon", powieść wydana po raz pierwszy w roku 1919, napisana w formie pamiętnika Colasa Breugnona, postaci wzorowanej na pradziadku pisarza, Boniardzie, dedykowana świętemu Marcinowi, patronowi Clamecy, o którym przysłowie francuskie z XVI wieku mówiło: "Święty Marcin pije wino, wodę pozostawia młynom".)